

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
تعداد واحد: ۱,۵ واحد نظری	نام درس: اصول مراقبت پرستاری نوزادان ۱	
پیش نیاز درس: مقدمه ای بر پرستاری ویژه نوزادان	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری ویژه نوزادان	
شماره درس: ۱۴۰۰۲	گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه مامایی	
اطلاعات استاد مسئول درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبۀ علمی: استادیار	نام و نام خانوادگی: دکتر زهرا یزدان پناهی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز . میدان نمازی . دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) ایمیل: yazdanpanahiz.04@gmail.com تلفن محل کار: ۶۴۷۴۲۵۵ داخلی ۱۵۸ ساعات دسترسی به استاد: ۱۴-۱۲ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبۀ علمی: استادیار	نام و نام خانوادگی: دکتر زهرا رستگاری
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی . دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) ایمیل: rastegariz@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۶۴۷۴۲۵۵ داخلی ۱۶۰ ساعات دسترسی به استاد: ۱۴-۱۲ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبۀ علمی: مربی	نام و نام خانوادگی: دکتر منیره طوسی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی . دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) ایمیل: toosim_m@yahoo.com تلفن محل کار: ۶۴۷۴۲۵۵ داخلی ۱۶۰ ساعات دسترسی به استاد: ۱۴-۱۲ 		

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

این درس ایجاد توانایی در دانشجو برای شناخت اصول و مفاهیم مراقبت های معمول پیش از تولد و هنگام تولد از نوزادان، مراقبت های معمول از نوزاد و برقراری ارتباط مناسب با خانواده و شناسایی نوزاد در معرض خطر و درک آگاهی های لازم در زمینه ها و مشکلات مربوطه، آماده ساختن دانشجو برای فراهم آوردن موقعیت های مناسب با توجه به نقش پرستار در مراقبت از نوزادان و خانواده های آنان از زمان تولد تا ترخیص می باشد.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی با اصول مراقبت های پرستاری نوزادان به صورت منسجم در بخش های ویژه نوزادان

آموزش دهندگان در این واحد درسی، سرکارخانم ها دکتریزدان پناهی ، دکتر رستگاری، خانم قوی، خانم عظیما ، دکتر طوسی و دکتر حاجی فقها

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

- ۱- مراقبتهای دوران بارداری بدون مشکل
- ۲- مراقبتهای دوران بارداری در معرض خطر
- ۳- بیماریهای و مشکلات مادر در حین بارداری
- ۴- مسائل مرتبط ، پیرامون زایمان و تولد نوزاد
- ۵- سوء مصرف مواد در دوران بارداری
- ۶- تطابق با زندگی خارج رحمی
- ۷- ارزیابی نوزاد سالم و مراقبتهای رایج پس از تولد
- ۸- ارزیابی فیزیکی
- ۹- اصول احیاء نوزادان
- ۱۰- اصول تثبیت نوزادان
- ۱۱- اصول انتقال نوزادان
- ۱۲- تغذیه با شیر مادر و نیازای تغذیه ای نوزاد

❖ هدف کلی

مراقبتهای دوران بارداری بدون مشکل

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- مراحل مختلف بارداری از مرحله لقاح تا تولد را با ذکر تعاریف مربوطه شرح دهد.
- تغییرات فیزیولوژیک سیستم های مختلف بدن طی بارداری را بیان نماید.
- نحوه ارزیابی وضعیت جنین در دوران بارداری را توضیح دهد.
- روش تخمین سن بارداری را با مثال ذکر نماید.
- نحوه غربالگری در دوران بارداری را شرح دهد.

- نحوه ارزیابی دوران بارداری را بیان نماید.
- روند بارداری و زایمان طبیعی را شرح دهد.
- مراقبتهای پس از زایمان را توضیح دهد.

❖ هدف کلی

مراقبتهای دوران بارداری در معرض خطر

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- مراقبتهای پیش از زایمان و در حین بارداری را توضیح دهد.
- نحوه ارزیابی سلامت جنین را بیان نماید.
- روند بارداری در معرض خطر را شرح دهد.
- مراقبت پس از زایمان با مشکل و در معرض خطر را ذکر نماید.

❖ هدف کلی

بیماریهای و مشکلات مادر در حین بارداری

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- بیماری دیابت ملیتوس در حاملگی و نحوه درمان و مراقبت از آن را شرح دهد.
- بیماری افزایش فشار خون در حاملگی ، نحوه درمان و مراقبت از آن را توضیح دهد.
- انواع عفونتهای داخل رحمی در حاملگی و نحوه درمان و مراقبت از آن را توضیح دهد.

❖ هدف کلی

مسائل مرتبط ، پیرامون زایمان و تولد نوزاد

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- زایمان زودرس و نحوه برخورد با آن را بیان نماید.
- جدا شدن زودرس جفت در حاملگی را شرح داده، نحوه درمان و مراقبت از آن را ذکر نماید
- جفت سرراهی را توضیح داده ، نحوه مراقبت از آن را شرح دهد.
- پرولاپس بند ناف و نحوه برخورد با آن را توضیح دهد.
- آسیبهای زایمانی و نحوه پیشگیری و درمان آن را ذکر نماید.
- چگونگی تجویز مسکن ها و داروهای هوشبری در زمان زایمان را شرح نماید.

❖ هدف کلی

سوء مصرف مواد در دوران بارداری

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اهمیت توجه به مصرف مواد در بارداری را ذکر نماید.
- نحوه برخورد با مادر معتاد را شرح دهد.
- داروهای مصرفی در حاملگی و اثرات حاصله از آنها را توضیح نماید.
- نحوه غربالگری در دوران بارداری را لیست نماید.
- تولد کودک، نحوه برخورد با آن و پرستاری از کودک دارای مادر معتاد را شرح دهد
- ارتباط شیردهی و مصرف مواد را ذکر نماید.
- نحوه پیگیری و نکات اخلاقی در برخورد با مادر باردار معتاد را توضیح دهد.

❖ هدف کلی

تطابق با زندگی خارج رحمی

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- آناتومی و فیزیولوژی نوزاد را شرح هد.
- تغییرات قلبی، عروقی، تنفسی و متابولیک پس از تولد را ذکر نماید.
- مسائل و مشکلات خاص نوزاد در تطابق زندگی خارج رحمی را توضیح نماید.
- نحوه تشخیص نوزاد در معرض خطر را بیان کند.

❖ هدف کلی

ارزیابی نوزاد سالم و مراقبتهای رایج پس از تولد

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نحوه ارزیابی اولیه نوزاد در اتاق زایمان را شرح دهد.
- چگونگی تماس پوست به پوست و اولین تغذیه با شیر مادر را بیان نماید.
- نحوه مراقبت اولیه از نوزاد شامل تزریق ویتامین کا، پیشگیری چشمی، واکسیناسیون و شستشوی نوزاد را توضیح دهد.
- چگونگی آموزش به والدین و افزایش آگاهی آنان را شرح دهد.
- هم اتاقی مادر و نوزاد و لزوم تداوم شیردهی را ذکر نماید.
- پیگیری های لازم پس از تولد نوزاد سالم را بیان نماید.
- اصول غربالگری دوره نوزادی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی

ارزیابی فیزیکی

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تاریخچه پریناتال نوزاد را شرح دهد.
- ارزیابی بالینی نوزاد را توضیح دهد.
- نحوه ارزیابی سن داخل رحمی در نوزاد نارس و کم وزن، نحوه استفاده از جدول بالارد و ..... را بیان نماید.
- نحوه ارزیابی معیارهای رشدی و تقسیم بندی رشد نوزاد را شرح دهد.
- نحوه ارزیابی واکنشهای معمول عصبی نوزاد را بیان نماید.

❖ هدف کلی

اصول احیاء نوزادان

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- چگونگی پیش بینی و آمادگی برای احیاء نوزادان را توضیح دهد.
- احیاء گام به گام نوزاد بر اساس آخرین دستورالعمل را شرح دهد.
- نحوه برخورد با نوزاد دچار آسپیراسیون مکونیوم را بیان نماید.
- چگونگی احیاء در نوزاد نارس را ذکر کند.
- احیاء نوزاد در شرایط خاص را شرح دهد.
- نحوه تصمیم گیری و مسائل اخلاقی در احیاء نوزادان را بیان نماید.
- عوارض و مراقبتهای پس از احیاء نوزادان را لیست نماید.

❖ هدف کلی

اصول تثبیت نوزادان

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اهمیت تثبیت نوزاد پس از احیاء در بقاء نوزاد و قبل از انتقال را شرح دهد.
- اهمیت مراقبت امن در تثبیت نوزاد را توضیح نماید.
- اهمیت و نحوه تثبیت قند خون ، درجه حرارت ، کمک تنفسی ، خورسانی، ارزیابی آزمایشگاهی و مسائل عاطفی خانواده را بیان نماید.

❖ هدف کلی

اصول انتقال نوزادان

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اهمیت انتقال امن نوزاد را شرح دهد.
- اصول انتقال نوزاد را لیست نماید.
- روند انتقال نوزاد را بیان کند
- ملزومات انتقال نوزاد را ذکر کند
- مدیریت انتقال نوزاد را شرح نماید.
- چگونگی کنترل کیفیت در زمان انتقال نوزاد را بیان نماید.
- اعضاء تیم انتقال را لیست نماید.
- نحوه هماهنگی و اطلاع رسانی در زمان انتقال را بیان کند.
- مراقبتهای حین انتقال نوزاد را شرح دهد.
- چگونگی گزارش دهی و مستندسازی در روند انتقال را بیان نماید.

هدف کلی :

تغذیه با شیر مادر و نیازهای تغذیه ای نوزادان

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نیازهای تغذیه ای نوزادان را بیان کند.
- مزایای تغذیه با شیر مادر را توضیح دهد.
- تغذیه صحیح با شیر مادر را شرح دهد.
- علائم کفایت شیر مادر را نام ببرد.
- وضعیتهای مختلف شیردهی از پستان را بیان کند.
- نحوه دوشیدن و نگهداری شیر دوشیده شده را توضیح دهد.
- نقش پدران در حمایت همسر برای شیردهی را شرح دهد.

روش آموزش

- آموزش به روش سخنرانی و یادگیری مشارکتی خواهد بود ، همچنین در صورت لزوم بصورت آنلاین و آفلاین خواهد بود

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

- اسلاید پروژکتور جهت استفاده از نرم افزار Power point ، فیلم ، CD های آموزشی ، وایت برد
- توجه : دانشجویان طبق اهداف مبانی نظری را در محیط های کارآموزی به صورت عملی به کار می بندند. احیاء، تثبیت و انتقال نوزاد را در کارگاه احیاء دو روزه آموزش داده خواهد شد.

❖ آموزش دهنده

- اساتید گروه پرستاری و مامایی دانشکده

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

روش تدریس حضوری

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی

بحث در گروههای کوچک

ایفای نقش

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

* یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

* یادگیری مبتنی بر سناریو

* استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

روش تدریس الکترونیکی

استفاده از نرم افزار های اسنکیت ، کمتریا

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- Verklan MT, Walden M. Core Curriculum for Neonatal Intensive Care Nursing Saunders, last edition .
- Goldsmith JP, Karotkin E. Assisted Ventilation of the Neonate, Saunders, last edition.
- Donn SM, Sinha SK. Manual of Neonatal Respiratory Care. 2nd Ed, Mosby, last edition.
- Boxwell G. Neonatal Intensive Care Nursing. 2nd Ed, Routledge, last edition.
- Richard JM, Fanaroff AA, Walsh MC. Neonatal- Perinatal medicine: Diseases of the fetus and infants. 9th Ed, Mosby Elsevier,
- Williamson A, Crozier K. Neonatal Care: A Textbook for Student Midwives and Nurses. Reflect Press Ltd, Ed.
- AAP. Textbook of Neonatal Resuscitation. American Academy of Pediatrics; Last Ed.
- Karlen KA. The STABLE Program. The STABLE Program Pub., Last Ed.
- Wong DL, Wilson D, Ahmann E Whaley & Wong's Nursing Care of Infants and Children. Mosby-Year Book, Last Ed.
- F. Gary Cunningham, Norman F. Gant, Kenneth J. Leveno: Williams Obstetrics Williams Obstetrics, last ed.
- James. David, Steer. Philip: High Risk Pregnancy ; ,last ed.

- <https://www.uptodate.com/contents>
- راهنمای کشوری ارایه خدمات مامایی و زایمان (بازنگری سوم) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی -دفتر سلامت خانواده و جمعیت (اداره سلامت مادران)
- مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی) ویژه ماما- پزشک عمومی
- راهنمای کشوری مدیریت وابستگی به مواد در بارداری، تولد(هنگام زایمان)، شیردهی و نوزادی

منابع آموزشی کمکی

- Advances in Neonatal Care
- Journal of Neonatal Nursing
- Journal of Perinatal & Neonatal Nursing
- Newborn and Infant Nursing Reviews
- Neonatal Network

- Journal of Obstetric, Gynecologic and Neonatal Nursing
- Journal of Advance Neonatal Nursing
- Journal Nurse Care Quality
- Journal of Clinical Nursing
- Nursing Administration Quarterly

تجهیزات و امکانات آموزشی

- رایانه
- فلش
- مانیتور
- بازی های دیجیتال
- بر سناریوی متنی

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۱۰ %	مشارکت فعال در بحثهای کلاس و حضور به موقع	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۲۰ %	<ul style="list-style-type: none"> ● ارائه مقاله تحقیقی و اصیل در رابطه با مطالب درسی ترجیحاً مربوط به پنج سال گذشته در هر جلسه کلاس 	
۱۰ %	<ul style="list-style-type: none"> ● ارزیابی ۵ مددجو بر اساس بیماریها و فرمهای بررسی و شناخت و مدلهای مراقبتی 	
۳۰ %	<ul style="list-style-type: none"> ● تحویل همه تکالیف به صورت کار پوشه یا Portfolio به مسئول درس 	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۳۰ %	<ul style="list-style-type: none"> ● انجام آزمون نهایی پایان ترم 	
۱۰۰ %		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس:		سال ورودی:	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری ویژه نوزادان				
روش ارائه / رسانه	مکان	استاد	عنوان جلسات	ساعت	تاریخ	روز	
حضوری	دانشکده پرستاری	خانم قوی	• تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک و روانی دوران بارداری	طبق برنامه اداره کل آموزش	طبق برنامه اداره کل آموزش	طبق برنامه اداره کل آموزش	۱
		خانم دکتر رستگاری	• غربالگری دوران پریناتال				۲
		خانم قوی	• مراقبت های دوران بارداری بدون مشکل و پرخطر				۳
		خانم عظیما	• بیماری ها و مشکلات مادر در حین بارداری				۴
		خانم دکتر طوسی	• سوء مصرف مواد در دوران بارداری				۵
		خانم دکتر رستگاری	• زایمان با نمای غیرمعمول				۶
		خانم دکتر حاجی فقها	• تجویز مسکن ها و داروهای هوشبری در زمان زایمان				۷
			• امتحان میانترم				۸
		خانم دکتر یزدان پناهی	• ارزیابی سلامت جنین				۹
		خانم عظیما	• مسائل مرتبط پیرامون زایمان و تولد نوزاد				۱۰
		خانم دکتر یزدان پناهی	• مراقبتهای پس از زایمان				۱۱
		خانم دکتر طوسی	• جایگاه طب مکمل در مراقبت های نوزادان و کنترل درد در نوزادان با استفاده از طب مکمل				۱۲
		خانم دکتر سلطانین	• ارزیابی نوزاد سالم، تطابق با زندگی خارج از رحم				۱۳
		خانم دکتر حاجی فقها	• تغذیه با شیر مادر و نیازهای تغذیه ای نوزادان				۱۴
			• امتحان فاینال				۱۵